

TBV Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı: Neden e-dönüşüm ve rekabetçilik endeksinde yükselemiyoruz?

2012'de bilişim sektöründe kayda değer bir gelişme olmadığını söyleyen Eczacıbaşı, kamu projelerinde özel sektör şirketleri yerine Türksat ve TÜBİTAK'ın yer almasının rekabeti engellediğine, inovasyon ve çeşitlilik olması gereken bu sektörün gelişimini kamu odaklı kıldığına dikkat çekti.

* Bilgi toplumuna dönüşüm konusunda yapılan çalışmalar son yıllarda düzenli ve birbiriyle senkronize bir şekilde gerçekleştirilemiyor. Neredeyse üç yılı aşkın bir süredir e-Dönüşüm toplantıları yapılamıyor. E-Dönüşüm toplantıları yapıldığı dönemde bile:

- Bilgi Toplumu Stratejisi, stratejiyi ve politikaları ortaya koymaktan ziyade mevcut projelerin derlemesini yapan bir rapor niteliğinde idi.

- E-Dönüşüm Kurulu izleme üzerine bir formasyona oturuyordu, yaptırım gücü eksikti. Bu temel nedenlerle, bir sinerji sağlanamadı. Ancak diğer yandan da icracı bazı bakanlıklar kendi misyonları doğrultusunda çalışmalarını sürdürdüler. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kendi kulvarlarında çalışmaya devam ederken, Milli Eğitim Bakanlığı da FATİH Projesi gibi geniş kapsamlı bir çalışmayı başlattı.

Ancak 2006-2010 döneminde yapılamayan projelerin neden yapılamadığı, yapılamayanların yerlerine yenilerinin düşünülüp-düşünülmediği ya da 2010 sonrası dönemde çıkabilecek projelerin hangi strateji maddesi ile uyumlu olduğu konularında bir çalışma da gerçekleştirilemedi. Bilişim sektörünün gelişiminin hem ticari hem de istihdam açısından desteklenmesi de bilinçli politikalarla sağlanamadığı için sektör, hem donanım ağırlıklı ve dolayısıyla dışa bağımlı, hem de katma değer yaratımında ve uluslararası rekabette geride kaldı. Bu açılarıdan bakıldığında, 2012'de kayda değer bir gelişme olmadığını söyleyebiliriz.

** Öncelikle tekrar ihale edilen stratejinin, bu sefer gerçekten bir stratejik özellik taşıması ve kıyaslamalı bir şekilde Türkiye'yi farklı bir lige taşıması gerekiyor. Madem ki, ilk 20 ekonomi içinde yer alıyoruz, neden e-Dönüşüm ve Rekabetçilik endeksinde bir türlü yükselemiyoruz? Sektörün gelişimi için alınması gereken

önlemler içinde, rekabet koşullarının düzenlenmesi var. Sektörel faaliyetten yeterli paranın kazanılamadığı çok yoğun rekabet ortamlarından, katma değer yaratacak faaliyetlerin ve nitelikli projelerin çıkması pek mümkün değil. Bunlar yapılmadan da bölgesel veya uluslararası bir güce ulaşmak da söz konusu olamaz.

Tüm alanlarda özelleştirme hızla devam ederken sektörün gelişimindeki önemli ivmelendiricilerden birisi olan kamu projelerinde, özel sektör şirketleri yerine Türksat ve TÜBİTAK'ın yer alıyor olması sadece rekabeti engellemekle kalmayıp inovasyon ve çeşitliliğin de olması gereken bir sektörel gelişimi, kamu odaklı kılıyor. İlgili kararname ve yaklaşımların ikinci maddede sağlanacak önlemlerle birlikte ele alınıp değiştirilmesi gerekiyor.

*** Sektörün ekonomik ortamla olan doğrudan etkileşimi, doğal olarak büyüme oranlarını da etkiliyor. Önceki yıllarda ortalama yüzde

10'larda olan büyümelerin geriye gittiğini ve geçtiğimiz yılın yüzde 6-7'ler mertebesinde büyüme ile sonlanacağını düşünüyoruz. Bu da bizi, 30 milyar Dolar düzeylerinde bir yerde tutacak. 2023 hedefine doğru önümüzde 10 yıl ve gerçekleştirilmesi gereken bir 130 milyar Dolarlık açık var ki, kapatılması oldukça zor görünüyor.

**** Sektörün kendi içindeki gelişim hızının eksikliği, sektör içi segmentlerdeki donanım/hizmet-yazılım dağılımının bozukluğu, nitelikli iş gücü açığı ve dış pazarlara açılmadaki yetersizlikler ve deneyim en önemli konular olarak ortaya çıkıyor. Üstesinden gelmek için, bilinçli politikaların uygulanması öncelikle sağlıklı iç pazar gelişimi, SSM (Savunma Sanayi Müsteşarlığı) benzeri orta, uzun erimli destek modellerinin uygulanması ve kamunun özel sektör ile rekabetini engellenmek gerekiyor.